

El sector salut a Catalunya

#SectorSalutCTESC

Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya
Barcelona, 20 de març de 2024

CTESC

Objectius de l'informe

Objectiu central

Plantejar estratègies per **millorar la sostenibilitat i la resiliència** del sector salut donat el seu caràcter estratègic en l'economia i societat catalanes

Objectiu últim

Elaborar un conjunt de consideracions i recomanacions al Govern

137
consideracions i
recomanacions
en aquest informe

Estratègia i subobjectius

Estratègia:

- dual,
- simultània i
- complementària

Subobjectiu 1:

- **Potenciar l'ecosistema** d'activitats productives que orbita el sector salut
- **Metodologia quantitativa** (fonts estadístiques + fonts bibliogràfiques)

Subobjectiu 2:

- **Millorar la sostenibilitat** d'una peça clau del sector: el sistema de salut
- **Metodologia qualitativa** (organització de compareixences + fonts bibliogràfiques)

El sector salut. Perímetre del sector salut (1/2)

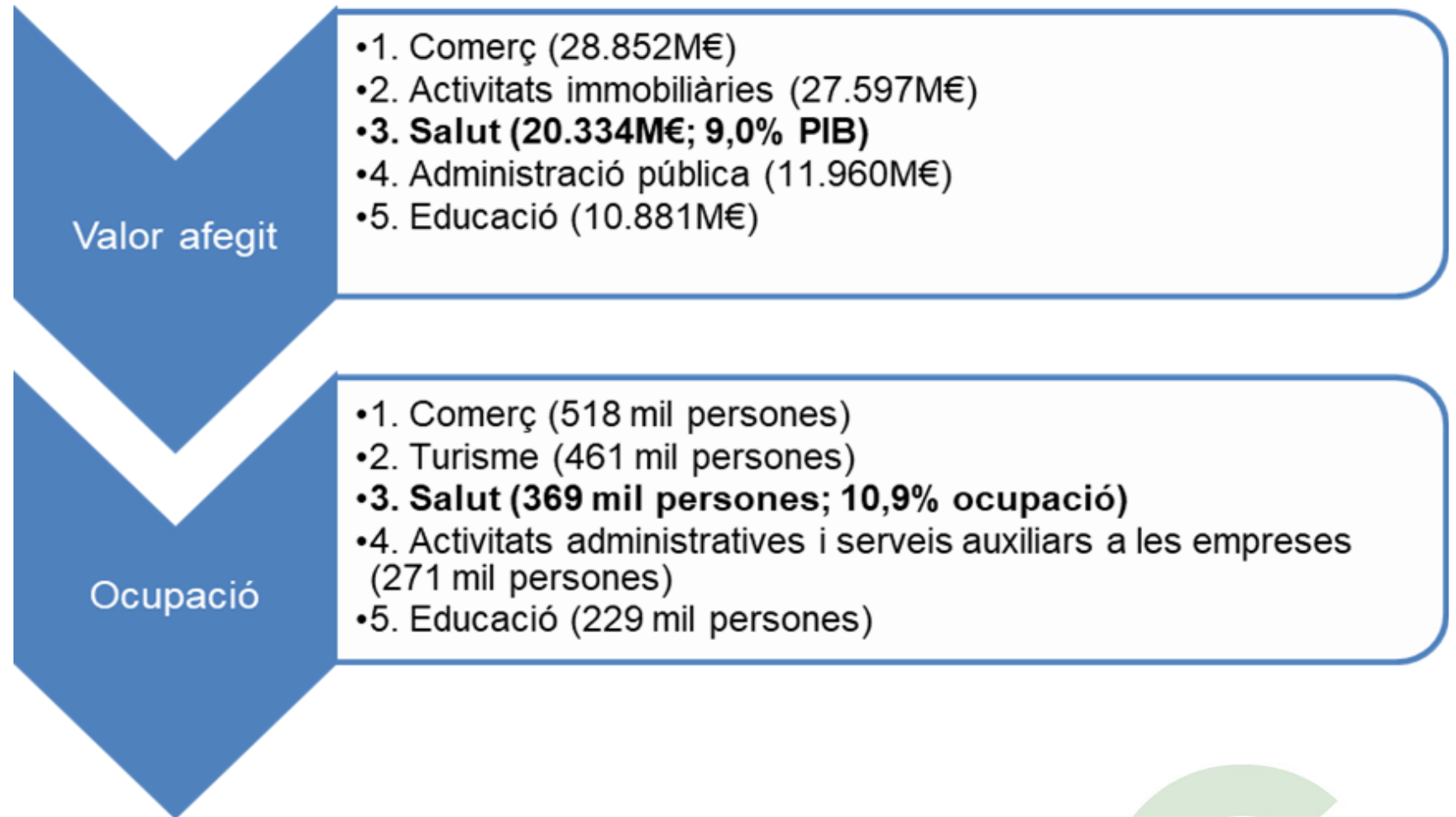
El CTESC ha definit un **perímetre del sector salut** que està configurat per les activitats que permeten, directament o indirectament, la prestació serveis sanitaris

El sector salut. Perímetre del sector salut (2/2)

El sector salut ocupa la **tercera posició de l'economia catalana** en termes de **valor afegit** i **d'ocupació**

Classificació del sector salut entre les principals activitats econòmiques. Catalunya, 2020

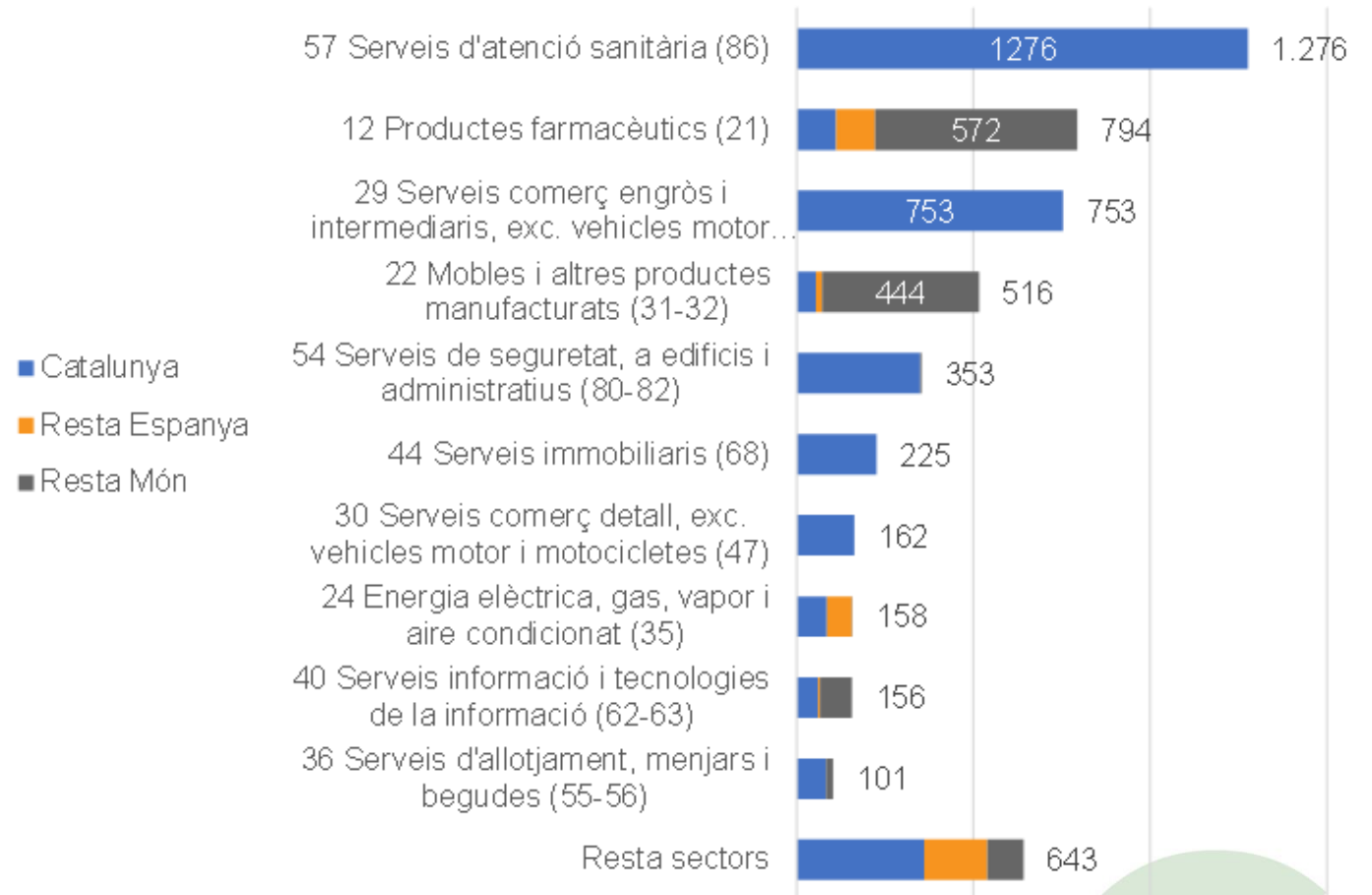
Font: elaboració a partir de l'IDESCAT, Observatori del Treball i Model Productiu, i CTESC.

El sector salut. Marc Input-Output (1/2)

Elevada participació (68,5%) dels productes i serveis d'origen local (Catalunya) en els consums intermedis de les activitats sanitàries

Els consums intermedis procedents de la **resta del món** tenen una participació del **24,1%** i els de la **resta d'Espanya**, del **7,4%**

Consums intermedis de les Activitats sanitàries per branques d'activitat principals (més de 100M€) i origen (Catalunya, Resta Espanya i Resta Món). MIOC 2016

Unitats: milions d'euros.
Font: elaboració a partir de l'IDESCAT.

El sector salut. Marc Input-Output (2/2)

El sector salut és un sector clau de l'economia catalana:

- 1. Les activitats sanitàries son intensives en valor afegit**
- 2. Importants efectes multiplicadors de valor afegit (0,80) i ocupació (15,01), que estan per sobre del conjunt de l'economia catalana (0,70) i (14,35), respectivament)**

El sector salut. Serveis socials

Presència majoritària de serveis d'iniciativa social (54,6%)

Els serveis més nombrosos i amb més capacitat són els **serveis per a persones grans**

Resum dels serveis socials inscrits al RESES (Registre d'Entitats, Serveis i Establiments Socials) per qualificació de l'entitat. Data 3 de febrer de 2023

Entitat	Serveis	Subtotal	Places	Subtotal
Total	8.351	100,0	207.844	100,0
Iniciativa Mercantil	1.715	20,5	56.047	27,0
Iniciativa Pública	2.080	24,9	54.730	26,3
Iniciativa Social	4.556	54,6	97.067	46,7

Unitats: nombre de serveis, nombre de places, i percentatges.
Font: elaboració a partir del RESES.

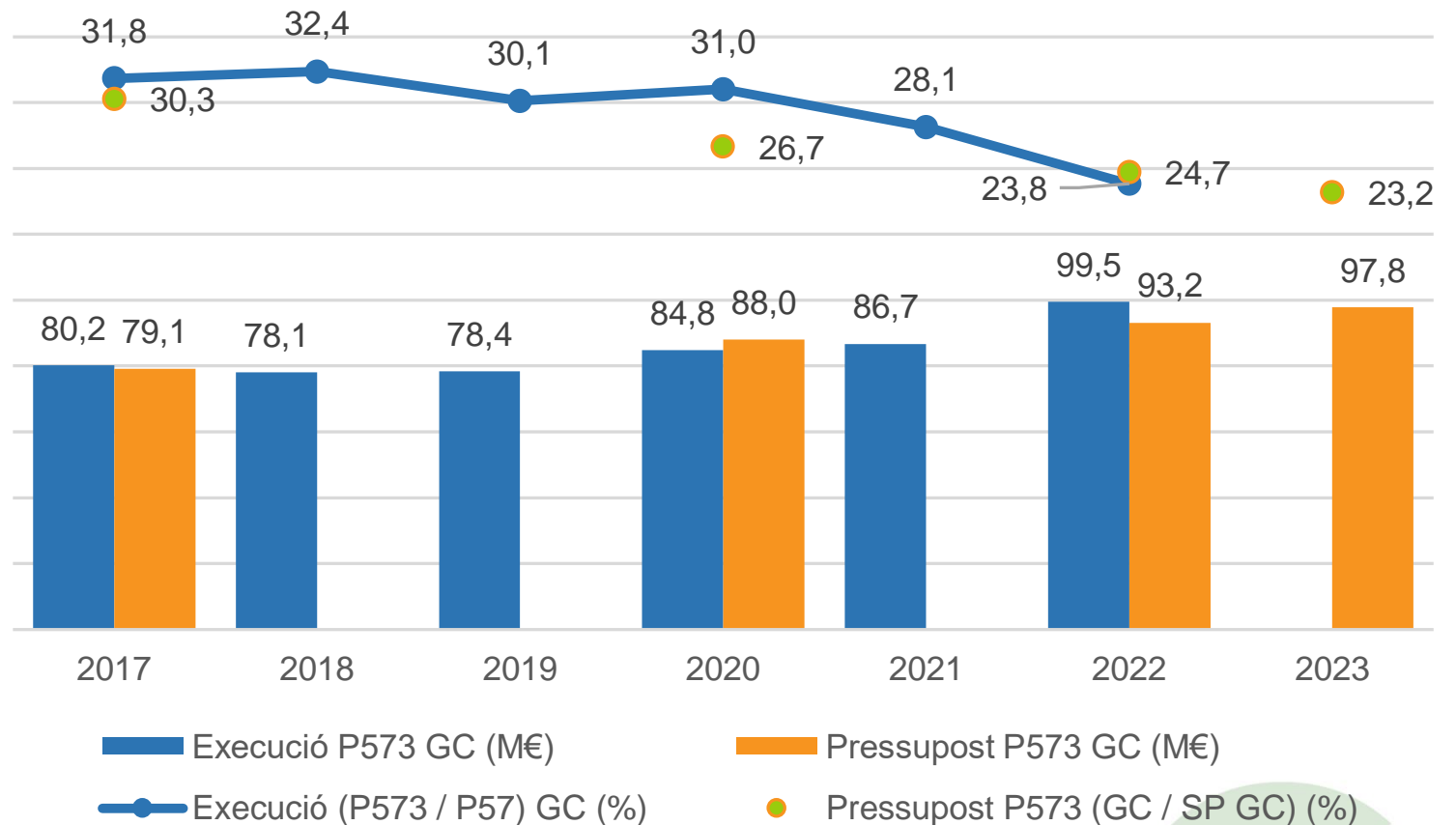
El sector salut. R+D+I (1/2)

En els darrers pressupostos del conjunt del sector públic de la Generalitat, **el programa 573 d'R+D biomèdica i en ciències de la salut representa a l'entorn del 50%** (421,8M€ l'any 2023) del total del programa 57 d'R+D+I.

El sector salut. R+D+I (2/2)

El CTESC demana que es mantingui l'esforç d'inversió en R+D sanitària

R+D sanitària de la Generalitat i % sobre el total de l'R+D de la Generalitat (execució), i R+D sanitària de la Generalitat i % sobre l'R+D sanitària del sector públic de la Generalitat (pressupost). Catalunya, 2017-2023

Unitats: milions d'euros i percentatges.

Font: elaboració a partir dels Pressupostos de la Generalitat de Catalunya.

El sector salut. BioRegió

La BioRegió es configura com un sector important en termes econòmics

L'acció política hauria de preservar aquest ecosistema com un **nou model d'economia productiva**

Pipeline clínic. Catalunya, 2020-2022

Àrees terapèutiques	2020	2021	2022	2020-2022
Total	41	55	57	16
Malalties òrfenes i minoritàries	2	5	5	3
Cardiovascular i sang	4	7	3	-1
Diabetis i inflamació	2	1	1	-1
Oftalmologia	2	5	4	2
Sistema nerviós central	6	9	10	4
Musculoesquelètic, dolor, nefrologia	5	3	2	-3
Oncologia	9	10	14	5
Vacunes i malalties infeccioses	4	6	4	0
Dermatologia	6	4	6	0
Fertilitat	1	2	2	1
Malalties de l'oïda	-	1	2	-
Malalties respiratòries	-	1	1	-
Aparell digestiu	-	1	1	-
Altres	-	-	2	-

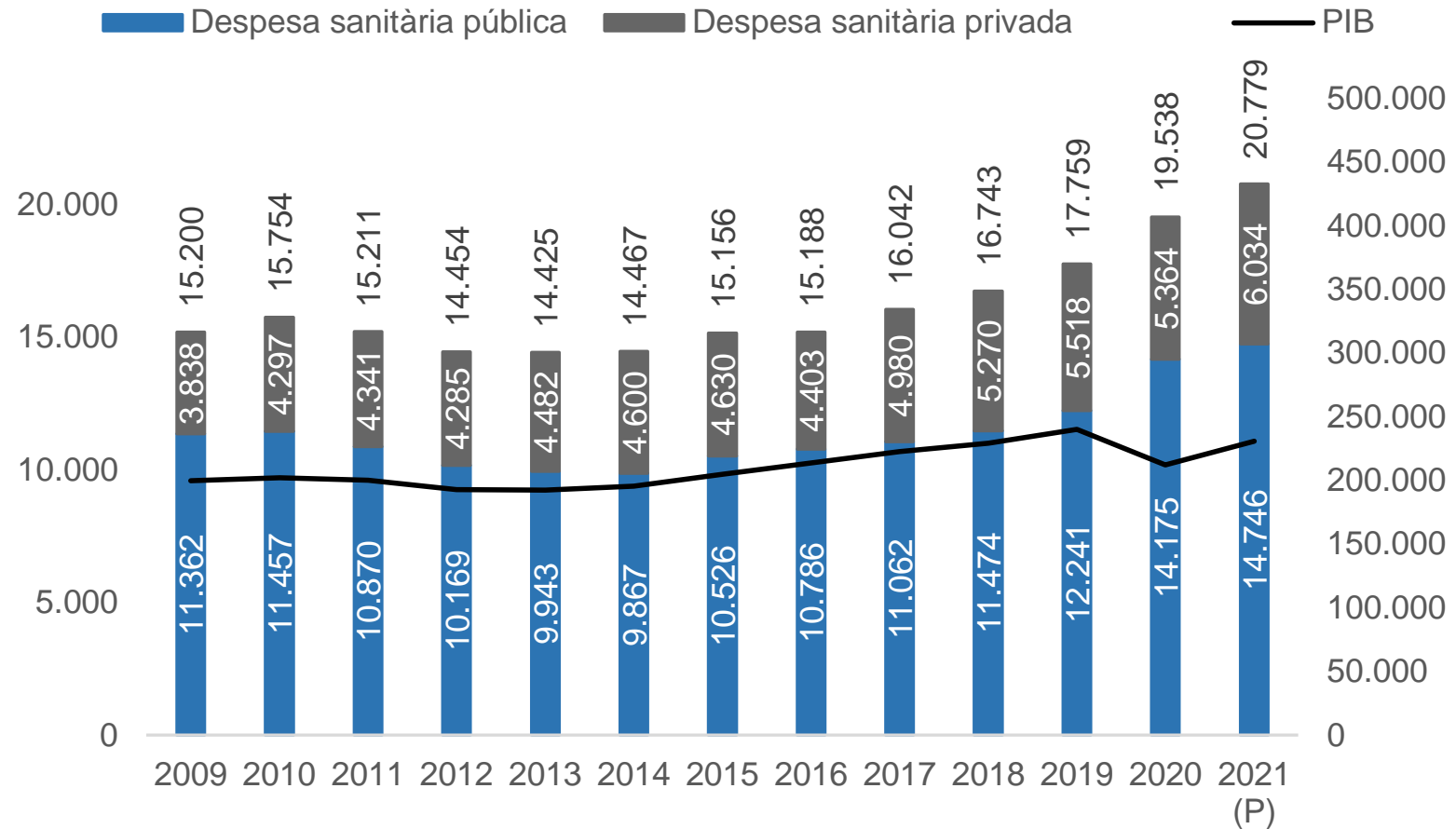
Unitats: nombre de molècules i teràpies en desenvolupament clínic.
Font: elaboració a partir de Biocat.

El sector salut. Despesa sanitària

La despesa pública és majoritària en el total de la despesa sanitària...

però la despesa privada sanitària ha guanyat presència passant del 25,3% l'any 2009 al 29,0% l'any 2021

Evolució de la despesa sanitària total en milions d'euros i del PIB. Catalunya, 2009-2021

Unitats eix esquerre: despesa sanitària en milions d'euros.

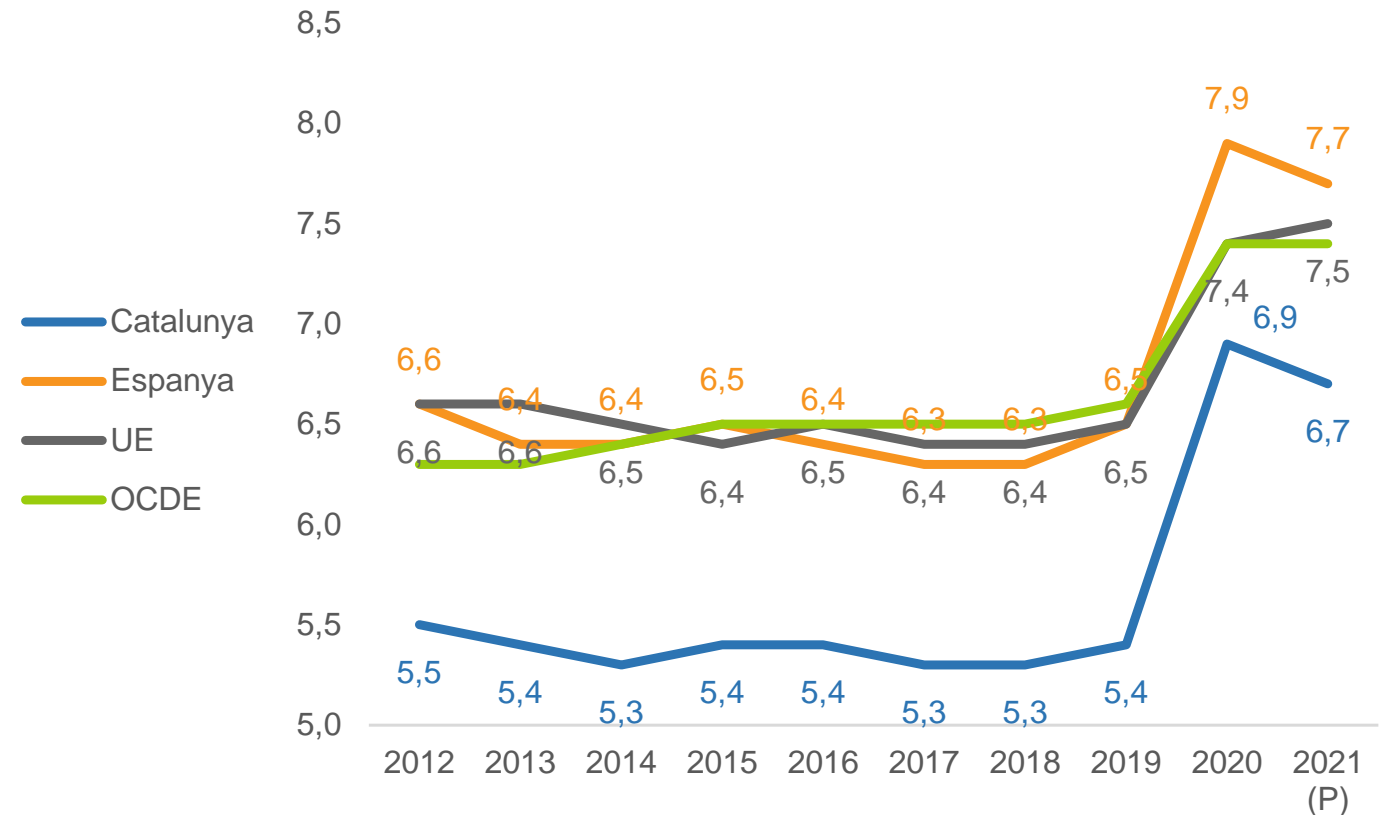
Unitats eix dret: PIB de Catalunya en milions d'euros.

Font: elaboració a partir del Servei Català de Salut.

El sector salut. Despesa sanitària pública (1/2)

El CTESC estima que si Catalunya es fixés com a objectiu una intensitat de despesa sanitària pública sobre el PIB com Espanya, aquesta despesa s'incrementaria en més de 2 mil milions d'euros l'any 2021

Evolució de la despesa sanitària pública en percentatge del PIB. Comparació internacional, 2012-2021

Unitats: despesa sanitària en percentatge del PIB.
Font: elaboració a partir del Servei Català de Salut.

El sector salut. Despesa sanitària pública (2/2)

Estimació de la despesa sanitària pública de Catalunya si el percentatge de despesa sobre el PIB fos el d'Espanya o de la UE, 2012-2021

Indicadors	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021P
1. Catalunya	10.600	10.386	10.361	11.060	11.552	11.809	12.156	12.960	14.654	15.469
2. CAT si % PIB ESP	12.720	12.309	12.512	13.313	13.691	14.037	14.450	15.600	16.778	17.778
3. CAT si % PIB UE	12.720	12.694	12.707	13.108	13.905	14.260	14.679	15.600	15.716	17.316
(2-1) en milions d'€	2.120	1.923	2.150	2.253	2.139	2.228	2.294	2.640	2.124	2.309
(3-1) en milions d'€	2.120	2.308	2.346	2.048	2.353	2.451	2.523	2.640	1.062	1.847

Unitats: despesa en milions d'euros.

Nota 1: les xifres de la despesa sanitària de Catalunya de l'any 2021 són provisionals

Nota 2: la despesa sanitària pública de Catalunya segons el criteri de comparació internacional està anotada a la filera 1.

Font: elaboració a partir del Servei Català de Salut.

El sector salut. Despesa sanitària de la Generalitat

La **despesa sanitària de la Generalitat** (14.016,6 M€ l'any 2021) indica que les partides amb més recursos són:

- la remuneració de personal (37,1%),
- seguida dels concerts (24,1%) i
- del consum intermedi (23,1%)

El pes dels concerts en el total de la despesa sanitària de la Generalitat revela un model propi a Catalunya

El sector salut. Despesa sanitària privada (1/2)

Creix amb molta intensitat

Els components més dinàmics són: **protecció social** (es triplica) i **assegurances lligades a la salut** (es duplica)

Evolució de la despesa privada en salut per tipus de despesa. Catalunya, 2006-2022

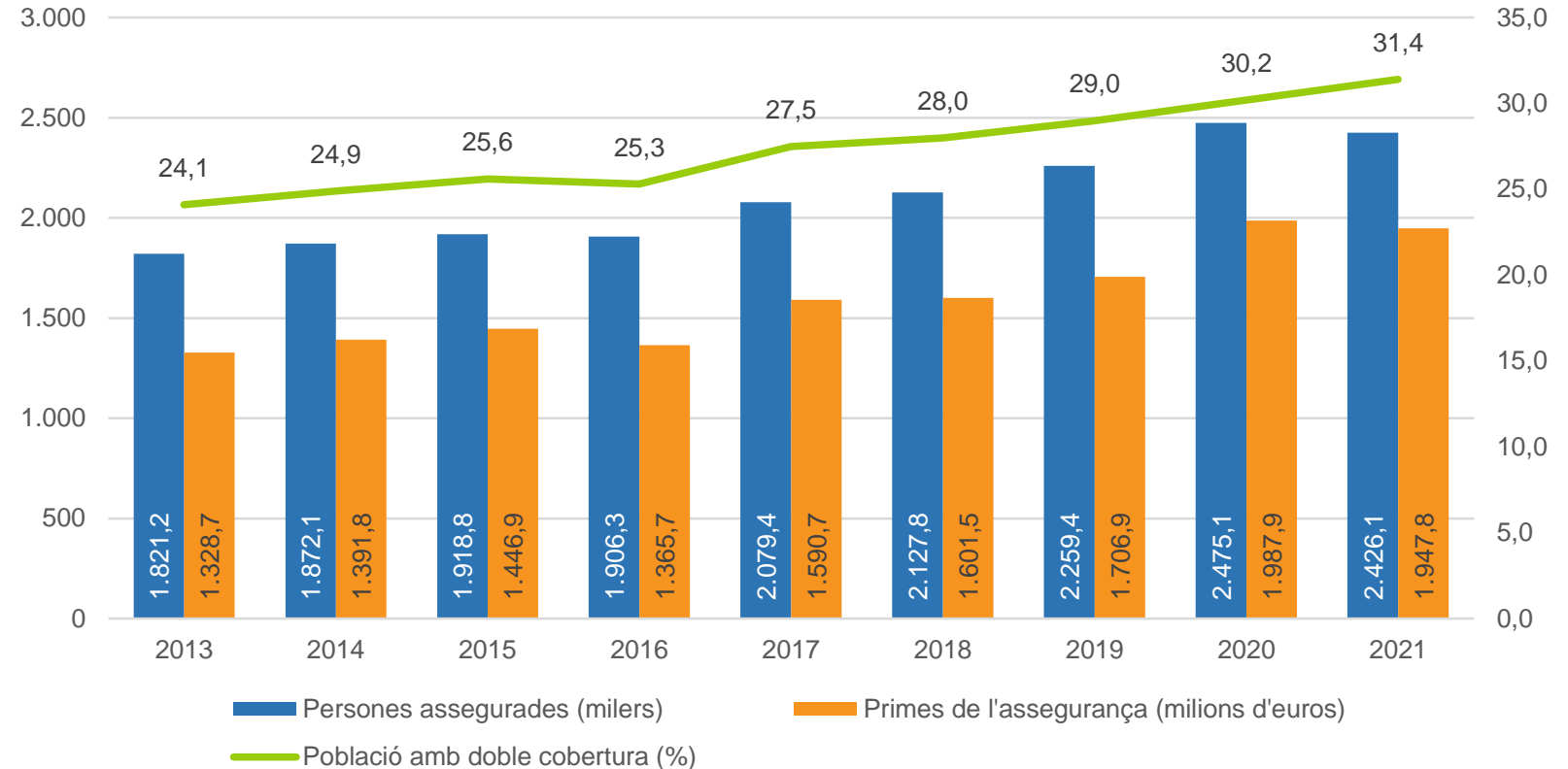
Tipus de despesa	2006	2010	2013	2019	2020	2021	2022
Productes farmacèutics	415,4	520,2	629,5	758,5	748,2	808,2	814,8
Altres productes mèdics	27,1	39,9	28,8	39,7	207,7	146,5	117,3
Aparells i equips terapèutics	1.149,5	1.335,6	1.241,9	1.336,4	1.387,3	1.511,6	1.787,4
Serveis mèdics i hospitalaris	509,0	344,7	405,9	538,5	252,0	680,5	437,8
Serveis dentals	553,9	732,6	559,8	501,2	381,9	646,9	724,4
Serveis paramèdics	83,5	115,7	125,6	252,5	205,0	281,7	369,6
SALUT	2.738,3	3.088,6	2.991,5	3.426,9	3.182,1	4.075,4	4.251,1
PROTECCIÓ SOCIAL	129,9	173,2	84,8	381,6	-	-	-
ASSEGURANCES DE SALUT	801,7	901,5	942,0	1.503,7	1.644,2	1.696,5	1.803,9
TOTAL	3.669,8	4.163,4	4.018,3	5.312,2	4.826,3	5.771,9	6.055,0
Servei domèstic	1.092,8	972,8	753,0	951,2	739,4	625,0	647,4

Unitats: milions d'euros.
Font: elaboració a partir de l'INE.

El sector salut. Despesa sanitària privada (2/2)

El percentatge de persones que tenen **doble cobertura sanitària** ha augmentat sense interrupció del 24,1% al 31,4% en el període 2013-2021

Persones assegurades i primes en entitats d'assegurança lliure. Població amb doble cobertura. Catalunya, 2013-2021

Unitats eix esquerre: milers de persones, i milions d'euros.

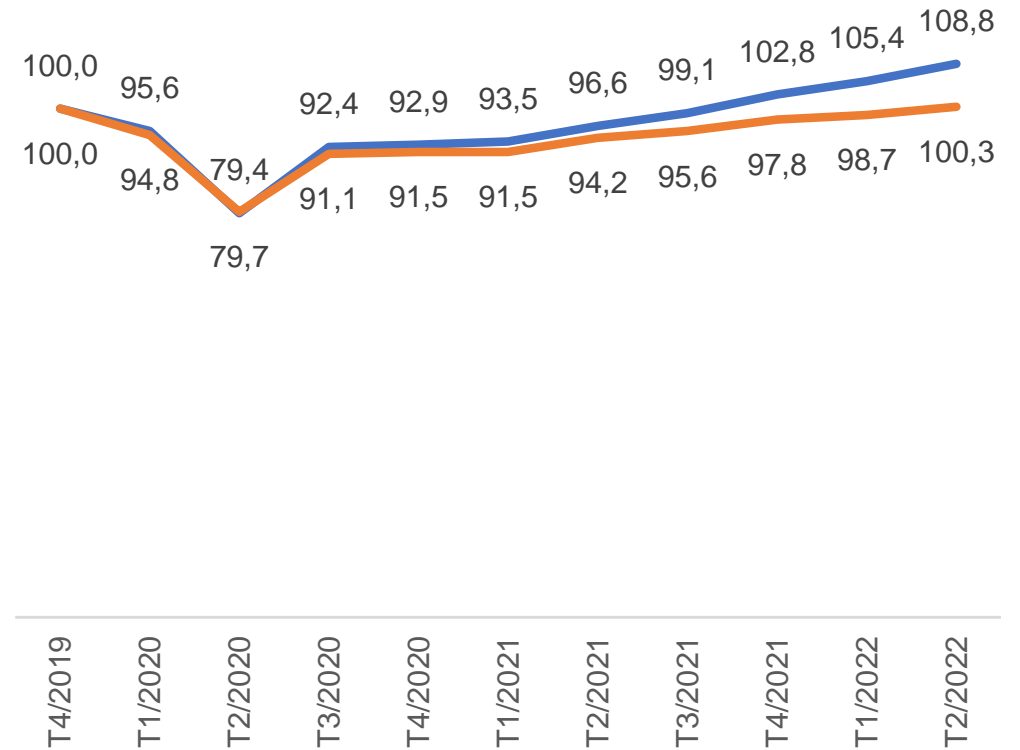
Unitats eix dret: percentatges.

Font: elaboració a partir del Departament de salut.

El sector salut. Impacte COVID-19

L'impacte econòmic derivat de la COVID-19 va fer palès la **importància de la salut en el sistema productiu**

Evolució del PIB durant la pandèmia (T4/2019=100). Catalunya, T4/2019-T2/2022

— PIB nominal
— PIB real

Unitats: nombre índex del PIB trimestral sent el del T4/2019=100.
Font: elaboració a partir de l'IDESCAT.

El sistema de salut. Activitat assistencial (1/4)

Evolució a l'alça de les llistes d'espera de la xarxa sanitària en els darrers anys

Accessibilitat a la xarxa sanitària. Catalunya, 2010-2022

Llistes d'espera	2010	2014	2019	2020	2021	2022
Cirurgia	154	160	181	145	162	184
Proves diagnòstiques	102	102	147	139	160	175
Consultes externes	-	-	497	357	416	461

Unitats: milers de persones.

Font: elaboració a partir de les Memòries d'activitat anual del CatSalut.

El sistema de salut. Activitat assistencial (2/4)

La diferència entre la despesa executada i el pressupost inicial del Servei Català de Salut manifesta un problema d'**infrafinançament del pressupost**

Execució econòmica de la xarxa sanitària. Catalunya, 2002-2022

Indicadors	2002	2010	2014	2019	2020	2021	2022
Pressupost CatSalut (milions euros)	5.089,0	9.547,8	8.044,5	8.568,1	9.458,5	9.458,5	10.316,3
Despesa executada (milions euros)	5.163,3	9.361,5	8.716,8	10.243,5	13.097,0	13.427,0	12.887,2
Execució / Pressupost inicial (%)	1,4%	-1,9%	8,3%	19,5%	38,4%	41,9%	24,9%

Unitats: milions d'euros i percentatges.

Font: elaboració a partir del Departament d'Economia.

El sistema de salut. Activitat assistencial (3/4)

Cal avançar cap a la **potenciació de l'atenció primària** i també de les xarxes sociosanitària i de salut mental

Personal equivalent per xarxes i línies d'atenció sanitària del SISCAT. Catalunya, 2021

Xarxes / Línies d'atenció	Aguts	Sociosanitària	Mental	Primària	Altra	Total (milers)	Total (%)
Atenció primària ICS	0,0	0,0	0,0	24,7	0,0	24,7	19,4%
Xarxa hospitalària	77,6	3,9	2,9	2,9	0,7	88,0	69,2%
Xarxa sociosanitària	0,0	7,8	0,3	0,4	0,1	8,6	6,8%
Xarxa de Salut mental	0,0	0,5	5,4	0,0	0,0	6,0	4,7%
Total (milers de persones)	77,6	12,2	8,7	28,0	0,7	127,3	100,0%
Distribució (%)	61,0%	9,6%	6,8%	22,0%	0,6%	100,0%	-

Unitats: milers de persones en Equivalència a Jornada Completa i percentatges.

Font: elaboració a partir de les Memòries d'activitat anual de l'ICS i dels Informes economicofinancers de la Central de Balanços del CatSalut.

El sistema de salut. Activitat assistencial (4/4)

Les projeccions de l'Idescat indiquen un procés d'**envelliment de la població**

Població projectada i per grups d'edat avançada en un escenari mitjà. Catalunya, 2021-2070

Indicadors	2021	2030	2040	2050	2060	2070
Població a 1 de gener	7.739.758	8.073.329	8.388.817	8.608.919	8.693.530	8.705.831
2021=100	100,0	104,3	108,4	111,2	112,3	112,5
De 80 anys i més	451.425	558.406	712.190	911.201	1.112.600	1.101.146
% sobre població total	5,8	6,9	8,5	10,6	12,8	12,6
2021=100	100,0	123,7	157,8	201,8	246,5	243,9
De 60 a 79 anys	1.482.222	1.751.617	2.090.362	2.088.248	1.955.907	2.009.946
% sobre població total	19,2	21,7	24,9	24,3	22,5	23,1
2021=100	100,0	118,2	141,0	140,9	132,0	135,6

Unitats: nombre de persones, percentatges i nombres índex.
Font: Idescat. Projeccions de població (base 2021).

El sistema de salut. Principals reptes i amenaces

- Dificultats per introduir **canvis i millores**
- Dificultats per garantir el **relleu generacional i fidelitzar talent**
- Augment de la **cronicitat**
- Insuficiència de **recursos econòmics i humans**
- Dèficits del **sistema d'atenció social**
- **Desafecció** d'una part de la població
- Procés de **digitalització i tecnificació**
- Augment dels problemes de **salut mental**
- **Riscos globals**
- **Desigualtats** en salut
- Manca de separació **governança-política**

El sistema de salut. Algunes respostes des del sector

- Posar en valor el **lideratge** de Catalunya
- Impulsar la col·laboració **publicprivada**
- Crear una agència d'**avaluació** independent
- Fomentar el finançament en funció del **valor i els resultats**
- Aprofitar els fons ***Next Generation***
- Reforçar el rol dels i les **professionals**
- Abandonar **pràctiques** que no aporten valor
- Invertir en **tecnologia** (incloent CAP i atenció social)

El sistema de salut. Actuacions potencialment cost-efectives (1/5)

Atenció centrada en la persona (ACP)

- **Integrar** les atencions social i sanitària
- Elaborar **plans individuals** d'atenció integrada
- Potenciar el suport a l'**autonomia personal**
- Millorar la lluita contra la **soledat no volguda**
- Potenciar l'ús de la **prescripció social**
- Oferir **prestacions econòmiques** vinculades a serveis

El sistema de salut. Actuacions potencialment cost-efectives (2/5)

Salut pública i comunitària

- Promocionar la salut en el **territori**
- Promocionar la **salut mental**
- **Vacunar**
- Implementar programes de **cribratge**
- Regular **hàbits i estils de vida**
- Millorar la **coordinació** amb els ajuntaments
- Desenvolupar polítiques d'habitatge "**Primer la llar**"

El sistema de salut. Actuacions potencialment cost-efectives (3/5)

Atenció primària i comunitària

- Desenvolupar un model d'atenció més **proactiu**
- Millorar l'**accés a l'atenció**
- Incrementar el nombre d'**administratius/ives sanitaris**
- Incorporar **nous perfils professionals** als CAP
- Millorar la **coordinació** entre l'atenció primària i hospitalària
- Evitar el retorn de les **derivacions**
- Avançar en la implementació de les **interconsultes**
- Reforçar l'**atenció domiciliària**
- Fomentar la **recerca** i la **inversió tecnològica**

El sistema de salut. Actuacions potencialment cost-efectives (4/5)

Professionals

- Promocionar el **treball en equip**, l'**autonomia professional** i els **incentius laborals**
- Enfortir el **rol dels i les professionals**
 - Infermeres i infermers
 - TCAI
 - Administratius i administratives sanitaris
 - Treballadores i treballadors socials
- Incrementar el nombre d'**infermeres i infermers**
- Reconèixer l'especialitat d'**infermeria familiar i comunitària**
- Instaurar un sistema àgil d'**homologacions de títols**

El sistema de salut. Actuacions potencialment cost-efectives (5/5)

Transferència tecnològica i digitalització

- Vetllar per la **millora dels resultats i del benestar**
- Desenvolupar processos de contractació orientats a **valor**
- Reconèixer la salut com un **sector industrial**
- Impulsar un **accés inclusiu** a les innovacions tecnològiques
- Avançar en la implementació de l'**atenció remota** i la **telesalut**
- Fer possible l'**intercanvi de dades** entre actors
- Evitar el risc potencial de **deshumanització tecnològica** i els riscos derivats de la **bretxa digital**

El sector salut a Catalunya: compareixents

Guillem López Casanovas

Marisol Rodríguez Martínez

Jordi Amblàs Novellas

Concepció Barbeta Mir

Raquel Calatayud Martínez

Carme Cabezas Peña

Xavier Llebaria Samper

Jaume Duran Navarro

Alex Ciudin Gogulescu

Albert Castellanos Maduell

Ramon Maspons Bosch

Ester Sarquella Casellas

Rafa Ruiz Riera

Jaume Sellarès Sallas

Pepi Estany Almirall

Lluís Esteve Balagué

Glòria Jodar Solà

CTESCC

El sector salut a Catalunya. Crèdits

Ponent

Salvador Guillermo Viñeta

Director

Joan Antoni Santana García

Gestors i autors

Lluís Ferrer Trullols

Diego Herrera Aragón

Membres del grup de treball

Carlos Domínguez Rodríguez

Álex Duque Triviño

Roser Fernández Alegre

Albert Ferrer Escrig

Salvador Guillermo Viñeta

Marta Poll i Borràs

Daniel Ramia Sanz

Núria Solé Domingo

Lluís Viguera Espejo

Anna Zarzosa Güell

Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya

Barcelona, 20 de març de 2024

CTESOC